

Økologisk jordbrug uden fossil energi

Af Tommy Dalgaard, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø,
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet.

Visionen om et samfund uden fossil energi giver en række udfordringer for økologisk jordbrug, hvor bl.a. produktion af bioenergi bliver vigtig

Anvendelsen af fossil energi er hovedårsagen til udledningen af drivhusgasser, og leder til klassisk forurening med røgpartikler etc. Desuden er de fossile brændsler en begrænset ressource, som vi bør bevare for de kommende generationer.

Danmark har derfor en vision om et fossilfrit samfund i 2050. Økologisk jordbrug har gode muligheder for at bidrage til denne udvikling, men samtidig er der også en række udfordringer som skal adresseres, og løsninger herpå udforskes i disse år intensivt.

Nye produktionsformer nødvendige

Landbruget bidrager med omkring en fjerdedel af den samlede danske drivhusgasudledning, og der er behov for helt nye produktionsformer til at nedbringe denne udledning. Generelt set er husdyrproduktionen et problem-barn, og initiativer til at optimere husdyrproduktionen vil derfor kunne have stor effekt på udledningen af drivhusgasser.

I disse år satses især på bioforgasning af husdyrgødningen, som kan have en række særlige fordele i økologisk jordbrug; f.eks. bedre udnyttelse og recirkulering af plantenæringsstoffer og mulighed for kombination med forgasning af grøngødskning, samt flytning af kvælstof fra fikserende afgrøder til de mest optimale afgrøder i sædskiftet. Disse fordele belyses bl.a. i FØJO III-projektet Bio-Concens, hvor vi også analyserer mulighederne for kombineret biogas og bioethanol produktion (se: www.bioconcens.elr.dk).

Visionen om et fossilfrit samfund

For at nå frem til visionen om et fossilfrit økologisk jordbrug er der dog også behov for at tænke i flere muligheder; f.eks. produktion af egentlige energiafgrøder såsom pil, og høst af biomasse til energiformål fra læhegn, skove, lavbundsområder eller nye energiproducerende bræmmer i landskabet. Desuden er der behov for omstilling til en mere energirigtig fødevareproduktion, med relativt

flere vegetabilier. Som skitseret i videnssyn-tesen vedrørende "Reduktion af fossilt energiforbrug og produktion af vedvarende energi i økologisk jordbrug" (se:

www.icrofs.dk/Sider/Publikationer/pdf/videnssyn-ter/Energi_Okologisk_jordbrug_rap_19.pdf) er der

gode muligheder for derigennem at opveje energiforbruget i det øvrige jordbrug og samtidig opnå en række fordele for natur og miljø.

Vækst- og forretningsmuligheder for økologisk jordbrug

Foreløbige undersøgelser af potentialet for øget omlægning til økologisk jordbrug i Danmark (se:

http://ecowiki.org/uploads/OekologiskUdvikling/Kap3-Potentialet_for_omlaegning-Dalgaard-OFFPRINT.pdf)

viser, at omstillingen til fossilfrit landbrug kan skabe en række nye vækstmuligheder i landdistrikterne. I lighed med andelsselskabernes historiske succes, kan nye specialiserede energileverandører varetage bioenergiudnyttelsen fra større områder (f.eks. biogas fra gylle og grøntmasse i særligt sårbare naturområder), og kombineres med udviklingen af specialiserede producenter af grøntsager og andre højværdiafgrøder, der med fordel kan integreres på tværs af de eksisterende landbrug, og udnytte den økologiske gødning fra biogasanlæggene. Der er et stort behov for videre forskning og udvikling af disse muligheder.

Denne klumme blev bragt d. 21. maj 2010 i Økologi & Erhverv nr. 456.